بی‌خانمان‌ها در بلندترین شب سال از مهرورزان بی‌نصیب نیستند

یلدای بی‌نشان‌های شهر

گزارش

سهیلا نوری
خبرنگار

بی‌خانمان‌های مناطق آزادگان، شوش و فرحزاد پایتخت، قلب‌شان به مهر یلدا گرم شد. بیش از ۱۰۰ داوطلب، ۱۵۰۰ بسته یلدایی را به همراه شال و کلاه بافتنی در میان زنان، مردان و کودکان بی‌خانمان (کارتن‌خواب) شهر توزیع کردند تا این قشر آسیب‌دیده که اغلب به دام اعتیاد اسیر و از خانه و خانواده محروم هستند، آخرین شب پاییز را به رسم ایرانیان، یک دقیقه گرم‌تر، سیرتر و شادتر سپری کنند.

عکس‌ها: جمعیت طلوع بی‌نشان‌ها

سه‌شنبه‌شب ۱۹ سال پیش گروهی از مهرورزان با هدف حمایت و جلب اعتماد آسیب‌دیدگان اجتماعی و افراد بی‌خانمان، چند بسته غذایی را میان بی‌نشان‌های پایتخت (کارتن‌خواب‌ها) توزیع کردند. این حرکت انسان‌دوستانه که «آیین مهرورزی» نام گرفت، تا امروز و بی‌وقفه سه‌شنبه‌شب هر هفته از سوی جمعیت «طلوع بی‌نشان‌ها» تکرار شده است. این آیین اما در سه‌شنبه‌شب هفته جاری متفاوت برگزار شد؛ از آنجا که آخرین سه‌شنبه‌شب پاییز ۱۴۰۳ با شب یلدا فاصله چندانی نداشت، ۱۰۰ عضو داوطلب که با عنوان «یاور» از آنها یاد می‌شود، یک وعده غذای گرم را به همراه بسته یلدایی در میان بی‌خانمان‌های مناطق شوش، فرحزاد و آزادگان تهران توزیع کردند.

«سمیرا فیلسوفیان» مسئول پروژه «مهر یلدا» در مورد جزئیات این سنت ۱۹ ساله می‌گوید: «آیین مهرورزی قدمتی به اندازه ۱۹ سال دارد. امسال نیز، ۱۵۰۰ بسته یلدایی شامل آجیل، انار، جوراب، کلاه و شال‌گردن بافتنی برای کارتن‌خواب‌ها تهیه شد تا این قشر آسیب‌دیده که در طول سال حاشیه‌نشینی، گودنشینی یا کپرنشینی را تجربه می‌کنند، در شب یلدا قلب‌شان به مهر هموطنان‌شان گرم شود.»

به گفته خانم فیلسوفیان، در سه‌شنبه‌شب هفته جاری ۷۰۰ بسته در سه منطقه توزیع شد و ۸۰۰ بسته باقی مانده تا پیش از شب یلدا به دست ۱۵۰۰ بی‌خانمان این مناطق خواهد رسید. علاوه بر این، کودکان کار و خیابان هم گروه هدفی هستند که حدود ۱۵۰ بسته یلدایی به این گروه از کودکان اختصاص دارد.

بافتنی‌های مامان بتول

تعداد زیادی از این شال و کلاه و جوراب‌ها توسط زنان خانه‌داری بافته شده که از عمق جان می‌دانند خوش‌گذراندن اعضای یک خانواده کنار هم، چطور جان دوباره‌ای به کانون خانواده تزریق می‌کند؛ زنانی که نه‌تنها برای فرزندان خود آرام و قرار ندارند، که قلب‌شان برای مردان و زنان گرفتار در دام اعتیادی می‌تپد که از سر بی‌مهری روزگار، از خانه و خانواده دور افتاده‌اند. آنها با عشق گره کاموا را روی هم می‌بافند تا بلندترین شب سال گرمابخش بی‌نشان‌ها باشند.

«مامان بتول» یکی از همین زنان است. مادربزرگ خوش‌صحبتی که بیشتر از ۵۰ سال است میل بافتنی و نخ کاموا همدم لحظه‌های شیرین زندگی اوست. روزهای آخر تابستان برای خرید کامواهای رنگی سر از پا نمی‌شناسد. برای تک‌تک نوه‌هایش از «نبات» یک ساله تا «امیرعلی» ۱۹ ساله شال گردن و کلاه می‌بافد و شب یلدا به آنها هدیه می‌دهد؛ همه اعضای خانواده‌اش را دعوت می‌کند تا به قول خودش یک دقیقه بیشتر بخندند و با دیدن خنده بچه‌هایش قند توی دلش آب شود.

چند سالی است مامان بتول برای مردان، زنان و کودکانی که از نعمت خانواده محروم هستند و شب‌های سرد پاییز و زمستان را در گوشه خیابان و حاشیه شهر صبح می‌کنند، شال و کلاه و جوراب می‌بافد. وقتی از آنها صحبت می‌کند چشمانش پر از اشک می‌شود. برای او بی‌پناهی فرزند مثل کابوس می‌ماند چه رسد به اینکه بشنود فرزند کسی شب یلدا در گوشه و کنار شهر از سرما خواب به چشمانش نیامده است؛«۶۹ سال دارم. باور کن یادم نمی‌آید یک شب یلدا را بدون خانواده گذرانده باشم. تا وقتی بچه بودم شب یلدا همه فامیل جمع می‌شدیم خانه مادربزرگم و تا زمانی که خواب چشم‌های ما را می‌برد، انار، کدو حلوایی، تخمه بوداده و انواع تنقلات می‌خوردیم. پدربزرگم برای تک‌تک ما فال حافظ می‌گرفت و خلاصه آنقدر خوش می‌گذشت که من هر سال پاییز نشده دلم می‌خواست تمام شود و شب یلدا برسد. حالا هم که بچه‌های من سر خانه و زندگی خودشان رفته‌اند، محال است یک شب یلدا را جا بندازم. من یک مادر هستم، وقتی از چند روز قبل خوراکی‌های شب یلدا را حاضر می‌کنم و هر کاری از دست بر بیاد می‌کنم تا به بچه‌ها و نوه‌ها حسابی خوش بگذره، معلوم هست وقتی بشنوم یک عده زن و مرد و کودک شب‌های سرد را توی خیابان و گوشه و کنار زباله‌ها صبح می‌کنند، دلم طاقت نمی‌آورد و باید یک کاری انجام دهم تا قلبم آرام شود. راستش را بگویم امسال برای نوه‌ها هیچ چیزی نبافتم در عوض هرچی کاموا داشتم برای کارتن‌خواب‌های بی‌پناه بافتم. از این بابت خیلی هم خوشحال هستم چون اگر شب یلدا بچه‌های من قلب‌شان به بودن در کنار پدر و مادرشان گرم است، یک تعداد کارتن‌خواب هم که مثل بچه‌های من هستند با بافتنی‌های من گرم می‌شوند.»

یلدا؛ شناسنامه ملی

شادی و نشاط یکی از گمشده‌های جامعه ایرانی و تعامل و ارتباط با آشنایان و اقوام از مهم‌ترین فاکتورهای رسیدن به این حلقه گمشده است. بنا بر این تعریف، هر مراسم و مناسکی که به لحاظ اجتماعی این دو ویژگی را مهیا و آرامش را برقرار سازد مورد نیاز جامعه ایرانی است. خوشبختانه شب یلدا به عنوان یکی از مهم‌ترین رسوم ایرانی همچنان ماندگار است و از این خوشایندتر آنکه طی سال‌های اخیر به این رسم دیرینه توجه بیشتری هم شده است. درست مانند همان کاری که جمعیت طلوع بی‌نشان‌ها و امثال مامان بتول انجام می‌دهند تا حتی بی‌خانمان‌ها هم از گرمای مهر و مهربانی محروم نمانند.

دکتر علیرضا شریفی‌یزدی که از منظر جامعه‌شناسی به این آیین نگاه ویژه‌ای دارد، با بیان اینکه ترجیح می‌دهد از واژه‌های اصیل ایرانی یعنی «شب چله» برای آخرین شب پاییز و گفتن از این سنت دیرینه استفاده کند، معتقد است، افراد جامعه به دلیل تحمل فشارهای سنگین و مضاعف، برای بازیابی هویت ملی خود از ابزارهای قدیمی استفاده می‌کنند که خوشبختانه ما ایرانیان بهترین آن را داریم و شمال تا جنوب جهان را هم بگردیم، سازگارترین رسم با روحیه ایرانیان، شادمانی و دورهمی شب‌چله است که ریشه در آداب و سنن اجدادی‌مان دارد و پایه‌های آن بسیار قوی‌تر از جشن‌هایی مثل هالووین است.

این روان‌شناس اجتماعی در پاسخ به این پرسش که چرا بزرگداشت شب‌چله نزد ایرانیان کمرنگ نشده و گرد فراموشی بر آن ننشسته است، می‌گوید:« در جامعه‌شناسی رویکردی با نام «کارکردگرایی» وجود دارد و بر همین اساس هر مراسم و کنشی که برای جامعه کارکرد مثبت نداشته باشد به خودی خود از بین خواهد رفت. با این اوصاف بدیهی است شب‌چله به دلیل کارکرد مثبت آن همچنان ماندگار باشد. گذشته از این، مشکلات اقتصادی دلیل پررنگی برای کمرنگ شدن بعضی از رسوم است که حتی اگر شب‌چله را هم تحت‌الشعاع قرار داده باشد، اما خوشبختانه همچنان زنده و پابرجاست چرا که آداب، رسوم و سنن هر ملت، شناسنامه آن ملت است و همین موضوع مهم باعث شده خانواده‌های ایرانی به‌رغم فشارهای اقتصادی موجود، سعی کنند با برنامه‌ریزی و قناعت این شناسنامه ملی را حفظ کنند.»

یکی از جلوه‌های بااهمیت شب‌چله، آشتی نسل‌ها و نجات جامعه از کرختی و بی‌حوصلگی است. واقعیت این است که هر نسلی مطابق نیاز و شرایط روانی خود مراسم و مناسک را جلو می‌برد و بر پایه آن عمل خواهد کرد و از آنجا که شکاف بین‌نسلی از مهم‌ترین مشکلات جامعه امروز ایران است، بدون شک دورهمی شب‌چله در کاهش این شکاف میان‌نسلی تأثیر دارد. دکتر علیرضا شریفی‌یزدی با بیان اینکه نسل نو با نسل پیش از خود قهر نیست، بلکه اغلب پدر و مادرها و پدربزرگ و مادربزرگ‌ها به دلیل مسلط نبودن به نحوه برقراری ارتباط، با نسل جدید قهر هستند، تأکید می‌کند: «شب‌چله حتی به‌طور موقت فرصت مناسبی برای آشتی این دو نسل با یکدیگر است و تأثیر چشمگیری در کاهش این شکاف میان‌نسلی دارد. با اینکه حتی اگر آموزش و پرورش در انتقال این سنت تاریخی ضعیف عمل کرده باشد، نسل نو به واسطه دورهمی شب‌چله چاره‌ای جز این ندارد که به تاریخ مراجعه کند و ریشه این سنت را بیابد که این خود در تقویت هویت ملی او مؤثر واقع خواهد شد. علاوه بر این تأیید می‌کنم که مراسمی از این دست جامعه را از کرختی و بی‌حوصلگی نجات خواهد داد. به همین دلیل معتقدم با وجود اتفاقاتی که طی مدت اخیر در منطقه و کشورهای همسایه رخ داده است، بزرگداشت شب‌چله که اغلب خانواده‌های ایرانی از روزها قبل در پی تدارک آن هستند، فرصت خوبی است تا مردم برای مدتی هرچند کوتاه از اخبار عجیب و غریب و تنش‌زا غافل شوند و ساعاتی را در آرامش و شادمانی سپری کنند تا انرژی بیشتری برای پذیرش و کنار آمدن با ناملایمات روزگار ذخیره کنند.»

شریفی یزدی، جامعه شناس:
بزرگداشت شب‌چله که اغلب خانواده‌های ایرانی از روزها قبل در پی تدارک آن هستند، فرصت خوبی است تا مردم برای مدتی هرچند کوتاه از اخبار عجیب و غریب و تنش‌زا غافل شوند و ساعاتی را در آرامش و شادمانی سپری کنند تا انرژی بیشتری برای پذیرش و کنار آمدن با ناملایمات روزگار ذخیره کنند

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۸۶۳۲

جدول عادی

افقی:
۱- وسیله نقلیه قدیمی - پارچه لباسی
۲- میل شدید زن حامله - بی‌رونقی بازار - نویسنده و کاتب
۳- هدیه چهره‌گشایی - شهر سفال و کاشی در یزد - زمین خشک
۴- واژه بیزاری از چیزی - کشنده بی‌صدا - دستگاه آب‌سردکن - وارد کردن ضربه
۵- سنگریزه - گلوله کوچک سربی - همسر ابراهیم نبی(ع)
۶- ماده معدنی طب سنتی - محافظ عینک - صدای لاستیک پنچر
۷- طالع‌بینی - پدر تاریخ - مردم کشور
۸- مقابل «نقد» - مدافع چپ ملی‌پوش فولاد خوزستان - کر نیست
۹- دختر انگلیسی - احداث - ساخت طرح یا جعل ماهرانه چیزی به کمک ذهن
۱۰- دهن‌کجی - فرصت، مهلت - بیماری کلیوی
۱۱- همزاد - تشویش، اضطراب - سکونتگاهی در «مجارستان»
۱۲- دیرین - نوعی هورمون - فلز هادی - بیماری پوستی
۱۳- گرداننده - خشک - دوستان
۱۴- مرکز تولید انجیر «ترکیه» - نمابر - جنون
۱۵- پستانداری دریایی - صندوق جهانی کودکان

عمودی:
۱- فاتح بابل - قوس قزح
۲- شهر تاریخی ایلام - واگیر - کادو
۳- آشیانه - راغب و خواستار - به‌معنی بافتن
۴- پلاسما - سالن با سقف کاذب - باریک‌تر از آن نیست - بدجنس در کفش دارد!
۵- جمع اسم - بازرگانان - صدای بهانه‌جو
۶- ضد «هیچ» - نوعی ساعت - عدم امنیت
۷- انگشت‌شمار - سفر عروسی - پیدا کرد
۸- گلبول - پرتاب کردن - پشت، عقب
۹- لفظ قلم - فوتبال درون‌سالن - تکان
۱۰- ناامیدی و حرمان - گمان - عدد عنقا
۱۱- والده - پرچم - رسیدگی، تحقیق
۱۲- حقه، شبهه - فرار حیوان - حس بویایی - جای مطمئن
۱۳- کشیدگی، طول - مقابل «مثبت» - به منظور
۱۴- پسر معاویه - نِی‌لَبَک - از وسایل تنظیم ولتاژ برق
۱۵- باغ درختان مرکبات - تدوین، گردآوری

جدول ویژه

افقی:
۱- قدیمی‌ترین غار مسکونی شمال کشور - فیلم «داگ لیمان»
۲- روشی در انتقال وجه - منطقه‌ای در «نروژ» - پایه‌ها و درجات
۳- درجه‌ای در ارتش - رفت و آمد - موسیقی بومی بوشهر
۴- پشت سر - کلاهک دودکش - نام دخترانه - راز پنهان
۵- بی‌حس - وسعت - پاک و پاکیزه
۶- همنشین - نسبت همسران دو برادر با هم - همراه «شلوار»
۷- استخوان نرم - خوراکی پرطرفدار - از هالوژن‌ها
۸- دانه خوراکی پرندگان - سازمان سابق جهنمی - تخته نازک
۹- اندام تنفسی - بازار تبادل ارز خارجی - کتاب مصور «مانی»
۱۰- تیر پیکاندار - اطلاعات کامپیوتری - پنهان کردن
۱۱- رفع دلخوری و کدورت - شهر «بلاروس» - محصول آب و صابون
۱۲- تکیه‌کلام خودستا - شمشیر تیز و برّان - بوسیله مرواریدها
۱۳- حرکت و جابه‌جایی - آرنج - رود ایران
۱۴- شاهزاده ایرانی - بار درخت - تأخیر
۱۵- فیلم علیرضا امینی - نوعی چراغ توری

عمودی:
۱- پوشش دارویی - از آثار تاریخی و دیدنی استان تهران
۲- کسی که به دوست خود کمک کند - معیاری در ریاضی - فرود آینده
۳- پیام‌رسان ایرانی - سبزی معطر-آسایش
۴- همداستان «برهمن» - جمع فن - خودنمایی - زمستان عربی
۵- امضا - گشاینده - عدد ورزشی
۶- من و شما - اسکناس چنگیزی - مردم آزاری
۷- بینوا - گلوله ترکشی! - یک قسم پارچه نخی
۸- کارمایه - سیخ نانوایی - زادگاه موسیقی «بلوز»
۹- مسرت - وسیله‌ای در اسکله - پرنده تنها
۱۰- رقیق‌القلب - جزایر دوگانه جنوبی - جنبانیدن
۱۱- صدای کلفت - مدل متفاوتی از هیوندای - خودداری از خوردن
۱۲- سرمشق - دهن‌کجی - کت مشکی رسمی - رعایت نزاکت
۱۳- از اشکال هندسی - پهلوان ایرانی - راه خروج
۱۴- بن درخت - عنصری غیرفلزی و فراوان - عروق قلب
۱۵- فیلم «جیمزوان» - سبکی در کشتی

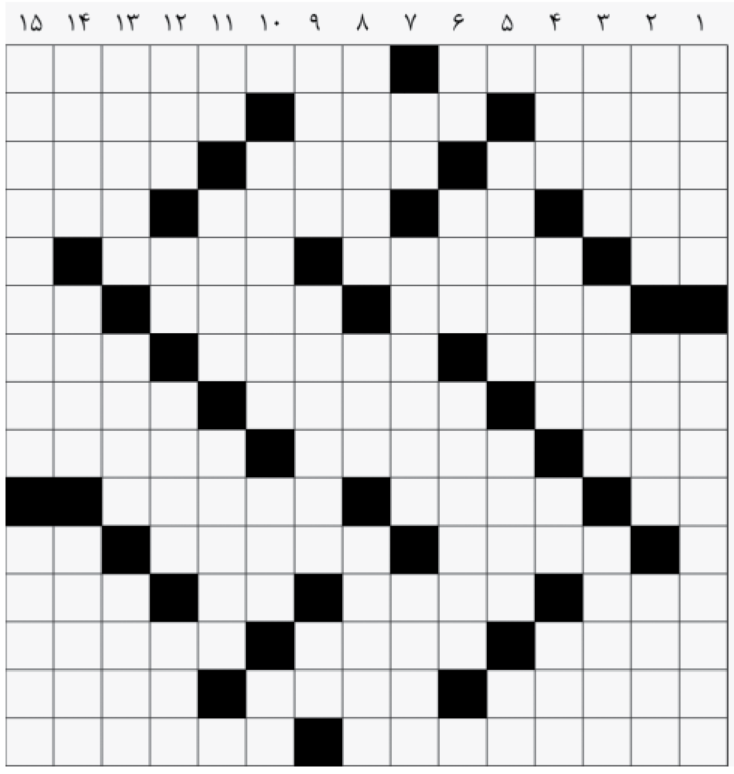

حل جدول عادی شماره ۸۶۳۱

حل جدول ویژه شماره ۸۶۳۱

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۴۶۶۱

آسان

۱	۵			۸	۷	۶		
۴					۹		۵	۲
			۶	۲	۵		۱	۸
۶		۹					۸	
	۴					۱		۶
۹	۲		۵	۷	۳			
۵	۶		۸					۱
		۴	۱	۶			۳	۵

متوسط

	۵	۱	۶					۷
							۸	۴
۹			۱			۵	۲	۶
۲		۹		۷				۱
	۱						۴	
۸				۵		۹		۳
۱	۲	۸			۳			۹
۷	۹							
۳					۴	۲	۱	

سخت

		۹	۵			۳		
	۶	۷		۱				
			۸		۶		۹	
۵								
	۴	۲				۷	۸	
								۴
	۳		۹		۷			
				۶		۵	۱	
		۸			۲	۶		

خیلی سخت

			۸				۳	
		۴				۷		
۵		۷			۳	۲		۴
			۶			۱		۷
			۳		۱			
۷		۱			۸			
۳		۲	۱			۹		۵
		۵				۴		
	۱				۲			
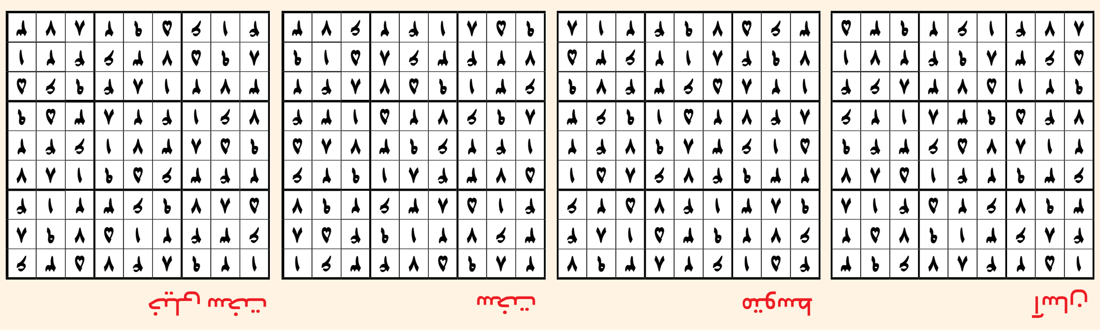
حل جدول سودوکو شماره ۴۶۶۱